

Akceptuję

**MINISTERSTWO
RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

***Program
„Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”
– edycja 2020***

Warszawa, marzec 2020 r.

Wstęp	3
I. Podstawa prawna Programu	4
II. Diagnoza sytuacji	4
III. Cele Programu	5
IV. Adresaci Programu	7
V. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu	7
VI. Kwalifikowalność kosztów	8
VII. Finansowanie Programu oraz warunki przyznawania gminom środków z Funduszu Solidarnościowego przeznaczonych na realizację Programu	10
VIII. Terminy i warunki realizacji Programu	11
IX. Tryb przystąpienia do Programu	13
X. Zadania podmiotów uczestniczących w realizacji Programu.....	13
XI. Monitoring Programu	16

Wstęp

Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020, zwany dalej „Programem”, zapewnia wsparcie społeczne w formie świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych osobom niepełnosprawnym w wieku do 75 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz dzieciom do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Program ma na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych posiadających stosowne orzeczenie oraz poprawę jakości świadczonych usług.

Sytuacja osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności posiadających szeroki zakres potrzeb wynikających ze stanu zdrowia i ograniczeń w codziennym funkcjonowaniu, jest najczęściej związana z wieloma trudnościami. Osoby te wymagają nie tylko pomocy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych, ale również wsparcia w nauce i rozwijaniu umiejętności umożliwiających zwiększanie zakresu niezależności oraz podejmowaniu ról społecznych związanych z życiem domowym, edukacją, czy też pracą.

Rozwój usług opiekuńczych, a w szczególności specjalistycznych usług opiekuńczych, skierowanych do ww. grupy osób jest jednym z priorytetowych zadań w procesie wsparcia osób niepełnosprawnych.

Zakres i forma realizacji tych usług powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb osoby objętej wsparciem, wynikających z medycznych, psychospołecznych i funkcjonalnych aspektów niepełnosprawności oraz uwarunkowań środowiskowych występujących w miejscu jej zamieszkania.

Główną rolą świadczenia usług opiekuńczych jest pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, świadczenie opieki higienicznej lub pielęgnacji zalecanej przez lekarza oraz zapewnienie w miarę możliwości ośrodka pomocy społecznej, kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W związku z powyższym, w celu zwiększenia liczby godzin oraz dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych w wieku do 75 roku życia¹ posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, wydawane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172, z późn. zm.) albo orzeczenie równoważne² oraz dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie z ww. wskazaniem, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego opracował niniejszy Program.

I. Podstawa prawna Programu

Podstawą prawną Programu jest art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2192, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o FS”.

II. Diagnoza sytuacji

Organizowanie oraz świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym ze środków własnych gminy. Jest to forma wspierania osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy.

Corocznie obserwuje się wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych. Z analizy rocznych sprawozdań resortowych MRPiPS-03 wynika, że w roku 2018 w stosunku do roku 2017 w gminach wiejskich, miejskich oraz miejsko-wiejskich nastąpił wzrost o 6% liczby osób, którym w drodze decyzji administracyjnych przyznano usługi opiekuńcze (z 101 tys. osób w roku 2017 do 107 tys. osób w roku 2018), co jednocześnie wpłynęło na wzrost rok do roku liczby tych świadczeń o 3,7% (z liczby 32 670 tys. świadczeń w roku 2017 do 33 867 tys.

¹ Przyjęcie kryterium wiekowego wynika z faktu, iż dla osób w wieku powyżej 75 roku życia przeznaczony jest Program „Opieka 75+”, którego podstawowym celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej.

² Zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 z późn. zm.).

w roku 2018) oraz na wzrost o 8,8% przeznaczonych na te usługi środków finansowych – (z kwoty 540 761 tys. zł w roku 2017 do 588 385 tys. zł w roku 2018).

Według danych z Elektronicznego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności w 2019 roku liczba osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności, zgodnie z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu, z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności osób od 18 roku życia wynosiła 766 326 osób. Liczba dzieci zaliczonych do osób niepełnosprawnych prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu w wieku do ukończenia 16 roku życia wynosiła 219 398³.

Z kolei liczba osób, którym w drodze decyzji administracyjnych przyznano specjalistyczne usługi opiekuńcze wzrosła w roku 2018 o 19% w porównaniu do danych za rok 2017 (w roku 2017 świadczenie tego rodzaju przyznano ponad 5 tys. osób, a w roku 2018 ok. 6 tys. osób).

Na podstawie badania jednorazowego DPS-III-137-AP/2018 ośrodki pomocy społecznej w gminach wykazały, że w roku 2017 decyzją administracyjną przyznano usługi opiekuńcze 32 345 osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze 2 347 osobom.

Biorąc również pod uwagę wnioski z monitoringu realizowanego w roku 2018 programu „Opieka 75+”, zasadnym jest wsparcie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób poniżej 75 roku życia. Na podstawie analiz szacunkowych stwierdza się, że liczba osób w wieku do 75 roku życia, w gminach, w których świadczone są usługi opiekuńcze stanowi ok. 40-50% ogółu osób, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenia.

III. Cele Programu

Strategicznym celem Programu jest wsparcie społeczne w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych osób niepełnosprawnych w wieku do 75 roku życia posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, wydawane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych oraz dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością

³ Dane w SI EKSMOON, z dnia 8 stycznia 2020 r.

samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji **(z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi)**.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

1. Zapewnienia osobom niepełnosprawnym w wieku do 75 roku życia posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, wydawane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych oraz dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji **(z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi)** wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających ze stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.
2. Poprawy dostępności do usług opiekuńczych, a w szczególności specjalistycznych usług opiekuńczych.
3. Poprawy jakości świadczonych usług oraz rozszerzenia oferty usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych w wieku do 75 roku życia posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, wydawane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych oraz dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji **(z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi)**.
4. Wsparcia finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym.

5. Zobowiązania gmin przystępujących do Programu do zwiększenia liczby godzin świadczonych usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych wskazanych w Programie w 2020 r. w stosunku do 2019 r.
6. Zobowiązania gmin przystępujących do Programu do przeznaczenia w 2020 r. środków własnych na usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze w wysokości nie niższej niż w 2019 r.

IV. Adresaci Programu

Program adresowany jest do gmin, których zadaniem własnym o charakterze obowiązkowym jest organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.

V. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu

1. Program zakłada wsparcie finansowe gmin w zakresie zwiększenia liczby godzin świadczonych usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, osobom niepełnosprawnym w wieku do 75 roku życia posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, wydawane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych oraz dzieciom do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, **(z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi)** których dochód nie przekracza 400% obowiązującego od 1 października 2018 r. kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.).
2. Uczestnicy Programu, którym świadczone są usługi współfinansowane z Programu nie powinni ponosić odpłatności za te usługi.

3. W ramach Programu gmina może otrzymać wsparcie finansowe do 50% kosztów realizacji usług opiekuńczych.

4. W ramach Programu gmina może otrzymać środki z Funduszu Solidarnościowego na realizację usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych jeżeli:

- 1) dane usługi realizuje samodzielnie tj. przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, urzędu gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych;
- 2) zleca realizację tej usługi organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 i 1570)⁴ oraz podmiotom, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy;
- 3) kupuje usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze od podmiotów sektora prywatnego.

VI. Kwalifikowalność kosztów

1. Ze środków Programu pokrywane będą koszty związane bezpośrednio z realizacją usług. W ramach Programu niedozwolone jest podwójne finansowanie tego samego wydatku.

2. Wydatki będą kwalifikowane, jeżeli zostaną poniesione w okresie realizacji zadania, tj. od dnia podpisania umowy do dnia 31 grudnia 2020 r. W przypadku podpisania umowy pomiędzy wojewodą a gminą w sprawie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego po dniu rozpoczęcia realizacji zadania, będzie ono realizowane od daty podpisania umowy, przy czym istnieje możliwość zrefundowania ze środków Programu wydatków poniesionych w związku z realizacją zadania, tj. od dnia 6 marca 2020 r. Do czasu otrzymania środków finansowych, co nastąpi po podpisaniu umowy, gmina może realizować Program korzystając ze środków własnych.

3. Za datę ponoszenia kosztu przyjmuje się w przypadku wydatków pieniężnych w szczególności:

⁴ Jeżeli gmina zdecyduje się zlecić realizację usług opiekuńczych wówczas będzie zobowiązana do stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych zgodnie z *Rekomendacjami Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczącymi stosowania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych* http://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/download/files/EKONOMIA_SPOLECZNA/Rekomendacje_internet.pdf

- 1) ponoszonych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą – datę obciążenia rachunku bankowego podmiotu realizującego usługi opiekuńcze, tj. datę księgowania operacji;
 - 2) ponoszonych kartą kredytową lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności – datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu pod warunkiem dokonania spłaty tej należności do końca okresu rozliczeniowego danego instrumentu płatniczego;
 - 3) ponoszonych gotówką – datę faktycznego dokonania płatności w kwocie brutto, tj. wraz z podatkiem VAT, z wyjątkiem przypadku, gdy podatek ten może być odliczony od podatku należnego lub zwróconego.
4. Środki finansowe Funduszu Solidarnościowego przyznane na realizację Programu, muszą być wykorzystane do dnia 31 grudnia 2020 r. zgodnie z umową zawartą pomiędzy wojewodą a gminą.
5. Gminy, które uzyskały środki z Funduszu Solidarnościowego w danym roku kalendarzowym, zobowiązane są do ich rozliczenia w sposób i w terminach wskazanych w umowie zawartej z wojewodą, a także zwrotu niewykorzystanej części przyznanych środków z Funduszu Solidarnościowego w terminach określonych w umowie, zgodnie z ustawą o FS oraz ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.).
6. Kosztami niekwalifikowanymi zadania (w przypadku jednostek samorządu terytorialnego – wydatkami) są:
- 1) odsetki od zadłużenia;
 - 2) kwoty i koszty pożyczki lub kredytu;
 - 3) kary i grzywny;
 - 4) wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwany dalej „PFRON”;
 - 5) podatek VAT, który może zostać odzyskany na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106, z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy;
 - 6) odsetki za opóźnienie w regulowaniu zobowiązań oraz odsetki za zwłokę z tytułu nieterminowych wpłat należności budżetowych i innych należności,

do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.);

7) opieka świadczona przez członków rodziny, opiekunów prawnych lub osoby faktycznie zamieszkujące razem z uczestnikiem Programu.

7. W przypadku wątpliwości, decyzję o kwalifikowalności kosztów podejmuje wojewoda.

VII. Finansowanie Programu oraz warunki przyznawania gminom środków z Funduszu Solidarnościowego przeznaczonych na realizację Programu

1. Źródłem finansowania Programu, są środki ujęte w planie finansowym Funduszu Solidarnościowego na 2020 r. w kwocie 40 mln zł. Dysponentem środków Funduszu Solidarnościowego jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, zwany dalej „Ministrem”.
2. Realizacja Programu następuje w trybie naboru wniosków.
3. Nabór wniosków dokonywany jest przez wojewodów.
4. Wojewoda sporządza i przekazuje Ministrowi wniosek na środki finansowe z Programu wraz z listą rekomendowanych wniosków.
5. Minister weryfikuje i zatwierdza listę rekomendowanych wniosków.
6. Wojewoda zamieszcza listę, o której mowa w ust. 5, na swojej stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie 30 dni od opublikowania zatwierdzonej przez Ministra listy rekomendowanych wniosków.
7. Minister przekazuje środki na podstawie umów zawartych z wojewodami, a następnie wojewodowie przekazują te środki gminom na podstawie umów w sprawie przyznania środków w ramach Programu.
8. Podmioty realizujące zadania wynikające z umów zawartych w ramach Programu, są obowiązane do posiadania wyodrębnionego rachunku bankowego dla środków z Funduszu Solidarnościowego oraz prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków i dokonywanych z tych środków wydatków, zgodnie z art. 17 ustawy o FS.

9. Minister może także pokryć koszty działań promocyjno-informacyjnych związanych z niniejszym Programem w kwocie 100 tys. zł, w ramach planu finansowego z Funduszu Solidarnościowego na 2020 r. w pozycji koszty realizacji zadań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych.

VIII. Terminy i warunki realizacji Programu

1. Program będzie realizowany w terminie od dnia 6 marca 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.
2. Złożenie wniosku na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 nie jest równoznaczne z przyznaniem środków Funduszu Solidarnościowego w wysokości wskazanej we wniosku.
3. Wniosek na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 jest składany zgodnie ze wzorem, stanowiącym załącznik nr 1 do Programu.
4. Wniosek na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020, w postaci papierowej, należy przesać listem poleconym do wojewody właściwego ze względu na położenie gminy, na terenie której będą realizowane usługi opiekuńcze lub złożyć osobiście we właściwym urzędzie wojewódzkim.
5. Wniosek na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020, w postaci elektronicznej, należy przesać za pośrednictwem platformy ePUAP w terminie wyznaczonym do złożenia ofert w postaci papierowej. Wniosek ten musi być opatrzony podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP albo kwalifikowanym podpisem elektronicznym.
6. W przypadku stwierdzenia braków lub błędów we wniosku na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 wojewoda informuje wnioskodawcę o nieprawidłowościach i wzywa do poprawienia tego wniosku w wyznaczonym terminie pod rygorem odrzucenia wniosku.
7. W przypadku stwierdzenia przez wojewodę braków lub błędów w poprawionej wersji wniosku na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020, wniosek ten nie podlega rozpatrzeniu.

8. Wojewoda po dokonaniu oceny przekazanych przez gminy ww. wniosków, przekazuje Ministrowi listę rekomendowanych wniosków zakwalifikowanych do Programu w terminie i na zasadach określonych w ogłoszeniu o naborze wniosków.
9. Minister w trakcie rozpatrywania wniosków na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 zakwalifikowanych do Programu przez wojewodów może zażądać dodatkowych wyjaśnień oraz przekazania dokumentacji. Minister może wyłączyć wniosek z postępowania ze względów formalnych lub merytorycznych, zawiadamiając wojewodę o przyczynie odrzucenia wniosku.
10. Minister weryfikuje listę rekomendowanych wniosków przesłanych przez wojewodów i przyznaje środki Funduszu Solidarnościowego do wyczerpania limitu środków przeznaczonych na realizację Programu.
11. Kwota przyznanych środków Funduszu Solidarnościowego może być niższa od wskazanej we wniosku wojewody na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020. Minister zastrzega sobie prawo zaproponowania innej kwoty wsparcia finansowego niż wnioskowana przez wojewodę. W takim przypadku wojewoda zobowiązany będzie do aktualizacji wniosku na środki finansowe z Programu.
12. Do środków Funduszu Solidarnościowego przekazanych na realizację Programu stosuje się odpowiednio art. 60-67 i art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z tym że organem właściwym do umarzania, odraczania terminów lub rozkładania na raty spłat należności Funduszu Solidarnościowego, a także wydania decyzji o zwrocie w związku z wykorzystaniem środków niezgodnie z przeznaczeniem albo pobrania ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości, jest wojewoda.
14. Środki będą przekazywane zgodnie z zawartą umową w sprawie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego.
15. Umowa, o której mowa w ust. 14, powinna zawierać szczegółowe zapisy dotyczące warunków przekazywania i rozliczania środków w układzie rocznym. Środki z Programu mogą być wykorzystywane na zasadzie refundacji poniesionych wydatków lub na zasadzie zaliczki tj. na sfinansowanie wydatków środkami z Programu, w sposób umożliwiający terminową realizację płatności za zrealizowaną usługę opiekuńczą, w tym za specjalistyczne usługi opiekuńcze.

IX. Tryb przystąpienia do Programu

1. Gminy składając do właściwego wojewody wniosek na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 w ramach Funduszu Solidarnościowego, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Programu, uwzględniają w nim w szczególności przewidywaną liczbę uczestników Programu i koszt realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.
2. Wojewoda, po weryfikacji wniosków na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 złożonych przez gminy, sporządza listę rekomendowanych wniosków i przekazuje ją Ministrowi do zatwierdzenia.

X. Zadania podmiotów uczestniczących w realizacji Programu

Do zadań Ministra należy:

1. Opracowanie Programu.
2. Ogłoszenie Programu oraz zamieszczenie ogłoszenia o naborze wniosków w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra.
3. Weryfikowanie złożonych przez wojewodów list rekomendowanych wniosków i ich zatwierdzenie.
4. Opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra zatwierdzonej listy rekomendowanych wniosków do finansowania w ramach Programu.
5. Zawieranie umów z wojewodami w sprawie przekazania środków Funduszu Solidarnościowego przyznanych w ramach Programu.
6. Przygotowanie wzoru:
 - 1) wniosku dla gmin na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Programu;
 - 2) wniosku dla wojewody na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020, który stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Programu;
 - 3) listy rekomendowanych wniosków do finansowania w ramach Programu, który stanowi załącznik nr 3 do niniejszego Programu;

- 4) zestawienia dla gmin z realizacji Programu, który stanowi załącznik nr 4 do niniejszego Programu;
 - 5) sprawozdania dla gmin z realizacji Programu, który stanowi załącznik nr 5 do niniejszego Programu;
 - 6) sprawozdania dla wojewody z realizacji Programu, który stanowi załącznik nr 6 do niniejszego Programu;
 - 7) oświadczenia o przyjęciu środków finansowych, który stanowi załącznik nr 7 do Programu.
7. Monitorowanie i kontrola realizacji zadań wojewodów wynikających z Programu.
 8. Akceptowanie sprawozdania złożonego przez wojewodę.
 9. Sporządzanie rocznego sprawozdania z realizacji Programu na podstawie sprawozdań przekazanych przez wojewodów.

Do zadań wojewody należy:

1. Ogłoszenie o naborze wniosków w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej właściwego wojewody.
2. Udzielanie informacji o zasadach realizacji Programu i warunkach naboru wniosków.
3. Przeprowadzenie naboru wniosków na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020.
4. Ocena wniosków na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 pod względem formalnym i merytorycznym.
5. Sporządzenie i przekazanie Ministrowi wniosku na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 wraz z listą rekomendowanych wniosków, stanowiących załącznik nr 2 i 3 do niniejszego Programu.
6. Informowanie gmin o obowiązku i terminie złożenia oświadczenia o przyjęciu lub rezygnacji ze środków przyznanych w ramach Programu, stanowiącego załącznik nr 7 do niniejszego Programu.
7. Zawieranie umów z właściwymi gminami w terminie 30 dni od podpisania umowy z Ministrem.
8. Przekazanie gminom środków finansowych na podstawie zawartych umów.

9. Analizowanie oraz rozliczanie środków finansowych przyznanych gminom na realizację Programu.
10. Przekazanie Ministrowi rocznego sprawozdania z realizacji Programu, według wzoru stanowiącego załącznik nr 6 do niniejszego Programu.
11. Koordynacja, nadzór oraz kontrola zadań realizowanych przez gminę w ramach Programu.

Do zadań gminy (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) należy:

1. Składanie wniosku na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego Programu do właściwego wojewody.
2. Niezwłocznie po ogłoszeniu wyników naboru wniosków złożenie do wojewody oświadczenia o przyjęciu bądź rezygnacji ze środków finansowych przyznanych w ramach Programu stanowiącego załącznik nr 7 do niniejszego Programu.
3. Koordynowanie realizacji Programu w gminie.
4. Realizowanie zadań zgodnie z podpisanymi umowami w zakresie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego.
5. Rozliczenie z wojewodą otrzymanych środków finansowych oraz poddanie się kontroli zgodnie z umową.
6. Przedstawienie na żądanie wojewody wyjaśnień, informacji i dokumentów dotyczących zadań realizowanych w ramach Programu.
7. Przekazywanie właściwemu wojewodzie zestawienia z realizacji Programu według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do niniejszego Programu.
8. Przekazywanie właściwemu wojewodzie końcowego sprawozdania z realizacji Programu według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do niniejszego Programu.
9. Prowadzenie dokumentacji potwierdzającej realizację usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, w ramach Programu.
10. Informowanie o wsparciu finansowym ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego przyznanych w ramach Programu. Informacja na ten temat powinna się

znaleźć we wszystkich materiałach, publikacjach, informacjach dla mediów, ogłoszeniach oraz wystąpieniach publicznych dotyczących realizowanego zadania.

11. Umieszczanie logo Ministerstwa na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych oraz informacyjnych, dotyczących realizowanego zadania w sposób zapewniający jego dobrą widoczność.
12. Rozpowszechnianie w dowolnej formie, w prasie, radiu, telewizji, internecie oraz innych publikacjach, nazwy Programu, przedmiotu i celu, na który przyznano wsparcie finansowe oraz informacji o wysokości przyznanego wsparcia finansowego.

XI. Monitoring Programu

1. Gmina przekazuje do wojewody zestawienie z realizacji Programu w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji Programu w 2020 r.
2. Gmina przekazuje do wojewody sprawozdanie z realizacji Programu, obejmujące rozliczenie środków z Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji Programu w gminie.
3. Wojewoda przekazuje do Ministra sprawozdanie z realizacji Programu, obejmujące rozliczenie środków z Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji Programu w województwie.
4. Minister akceptuje sprawozdania złożone przez wojewodów w terminie do dnia 31 marca 2021 r.
5. Sporządzenie sprawozdania zbiorczego z realizacji Programu w terminie do dnia 31 maja 2021 r. należy do zadań Ministra.

Załączniki do Programu:

1. Wniosek na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 dla gmin (zał. nr 1 do Programu).
2. Wniosek na środki finansowe z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2020 dla województw (zał. nr 2 do Programu).
3. Wzór listy rekomendowanych wniosków (zał. nr 3 do Programu).
4. Zestawienie z realizacji Programu dla gmin (zał. nr 4 do Programu)
5. Sprawozdanie z realizacji Programu dla gmin (zał. nr 5 do Programu).
6. Sprawozdanie z realizacji Programu dla województw (zał. nr 6 do Programu).
7. Wzór oświadczenia o przyjęciu środków finansowych (zał. nr 7 do Programu).